

Csurgó és Környéke

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

XXX. évfolyam • 12. szám • 2021. december

www.csurgo.hu

csurgoeskorneke

Csurgó Város ingyenesen megjelenő havilapja

HELYTÖRTÉNET
13. OLDAL

Dr. Meller János síremléke
a Rákoskeresztúri köztemetőben

INTERJÚ
8. OLDAL

Péchy Blanka-díjjal jutalmazták Kósáné Kisgéczi Gabriellát

AKTUÁLIS
6. OLDAL

Mindennapos torna, favágás és derű. Ez a hosszú élet titka?

Adventi forgatag a Csokonai Közösségi Háznál

4. OLDAL

AKTUÁLIS

Múzeumi adventi kalendárium

3. OLDAL

AKTUÁLIS

Több mint 120 család kapott szociális tűzifát

12. OLDAL

AKTUÁLIS

Lucától karácsonyig

12. OLDAL

ÉLETMÓD

Ünnepi díszbe öltöztetve

14. OLDAL

Adománycsomagokkal segítették a rászorulókat

AKTUÁLIS
5. OLDAL

A gyermekvédelem áll a középpontban

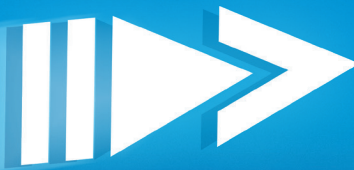
AKTUÁLIS
7. OLDAL

nka

Nemzeti Kulturális Alap

A Csurgó és Környéke Közéleti és kulturális lap 2021/12 száma a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával valósult meg.

KORMÁNY INFORMÁCIÓ

**MAGYARORSZÁG
ELŐRE MEGY!**

**Nem
hátra.**

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

Múzeumi adventi kalendárium

14. ablak A csurgói Mezőgazdasági Szakiskola diákjai az 1960-as években az iskola előtt (CSVHGY Fotótára_ILTSZ_1565)

A tavalyi évvel indult útjára a Helytörténeti Gyűjtemény adventi kalendárium. Míg 2020-ban a múzeum ablakai voltak feldíszítve az éppen aktuális napi témával (tűzoltóság, vöröskereszt, iskolaélet, stb) és Facebookon voltak megosztva fényképek, addig idén a kalendárium a Széchenyi térre költözött. December elsején a Városgazdálkodási Kft. munkatársainak segítségével egy paravánt helyeztünk ki, amelyre

minden nap egy-egy „ablak” került ki. Az ablakok mögött a Helytörténeti Gyűjtemény Fotótárából válogattunk érdekes, kevésbé ismert fényképeket a város múltjából.

A fotók változatos témákat ölelnek fel különböző időszakokból: a Kertbarát Kör, az utolsó csurgói kovács, Jankovics Imre dudás, Csurgó-Ferencváros jótékonyági mérkőzés, Soltra Elemér képzőművész, a Kenyérsütő üzem, a Tanító-

15. ablak Az I. sz. Általános Iskola tornatermének avatómérkőzése 1983-ban (CSVHGY Fotótára_2403)

képző, Csurgó-Sarkad és Alsokháza, útépítés, színjátás az I. sz. Általános Iskolában és az Országos Diákszínjátzó Napokon, szüreti multság, a Mezőgazdasági Szakiskola, cselédlakások, a lengyár, a könyvtár, a „Csucus” bolt, aratás, a tűzoltótorony, az I. sz. Általános Iskola tornatermének átadása, Mikulás és karácsonyi ünnepek. A képeket és a hozzájuk tartozó kis összefoglalókat a múzeum Facebook oldalán is megtekin-

hetik, akik esetleg nem jutottak el karácsonyig a kihelyezett kalendáriumig.

A Helytörténeti Gyűjtemény munkatársai ezúton köszönik az egész éves együttműködést és támogatást!

Áldott, békés karácsonyi ünnepeket és egészségben gazdag boldog új esztendőt kívánunk!

PETLÁNOVICS ESZTER

Miért éppen a fenyő?

Fenyőfát szállító gyerekek. Képeslap az 1920-as évekből.

A római korban a téli napfordulók a fényesség éledését, az egyre hosszabbodó nappalokkal a fény újjá születését

ünnepezték, melyet a fenyő deres, ezüstös leveleivel személyesített meg. A régi időkben fáklyaként használt, hosszan

égő gyantás fenyőág szintén a fényre utalóan épült be az emberiség tudatába.

A rómaiaknál Juno Luciana és Diana istennők jelképe volt a fenyőfa, míg a görögöknél Artemisz istennő kedvelt fája volt a fenyő. A Mezopotámiai kultúrában megjelenő magasba törő életfát is a fenyőfával azonosították. A mérsékelt égövön, az európai kultúrákban is a levelüket megőrző, örökzöld növények, már a régi idők óta az étellel teliség, halottak ünnepeik pedig az öröklét jelképei voltak.

A fenyő ma az egyik legfontosabb jelképe az adventi és

a karácsonyi ünnepekörnek. A feldíszített fenyő, azaz a karácsonyfa állítás szokása németföldre, a 16. századra vezethető vissza. A hagyomány szerint Luther Márton volt az, aki karácsonykor, a téli, deresen csillogó fenyőágak mintájára a szobába vitt fenyőn gyertyákat gyújtott.

A karácsonyfa állítás aztán megállíthatatlanul elindult hódító útjára. Ma már szinte a világ minden táján találkozhatunk az ősi fényünnepből eredő, örökzöld fenyőkből, díszekkel varázsolt karácsonyfákkal.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Adventi forgatag a Csokonai Községi Háznál

● folytatás az első oldalról

A 2020-as évben hagyományteremtő szándékkal indítottuk útjára a sugár úti gesztenyesorra kihelyezett adventi naptárunkat, amit a nagy érdeklődésre való tekintettel idén is folytattunk. A lényege, hogy minden nap kikerül az aktuális dátum mellé meglepetésként egy általunk készített dekoráció. Ilyen például egy fából készített hóember, szarvas, fenyőfa vagy éppen egy kisvonat. A gyerekek és felnőttek örömmel jönnek sétálni a fasorra, hiszen minden nap valami új dísz jelenik meg, mondhatjuk „kinyílik egy új ablak”, akár az adventi naptárban.

Csurgó Város Önkormányzata és a Sportcsarnok Kft. együttműködésében december 17-én pénteken került megrendezésre adventi programunk a Csokonai Községi Háznál. A járványhelyzetre való tekintettel szabadtéri programokat állítottunk össze, és minimális programelem került az épületbe, mint például a kézműves kirakodóvásáron részt vevők.

Rendezvényünk megnyitáskor Füstös János polgármester úr köszöntötte a meg-

jelenteket. Szerettünk volna minden korosztályt megszólítani a program alkalmával. Zseblámpás kincskeresőt szerveztünk, aminek óriási sikere volt, a gyerekek nagyon élvezték. Emellett diafilmvetítést tartottunk, aminek a lebonyolításában Vargáné Hegedűs Magdolna önkormányzati képviselő, óvodapedagógus volt segítségünkre, és olvasta fel a gyerekeknek az izgalmas me-

séket. Készítettünk egyedi kitzőket, díszítettünk mézeskalácsot, és szalvétatechnikával karácsonyfadíszeket gyártottunk. Lehetőség nyílt egy egyedi karácsonyi üdvözlő küldésére is, hiszen a város erre az

alkalomra egyedi képeslapot és hozzá tartozó bélyeget készítettünk, amit a helyszínen jelképesen egy postaládába lehetett dobni, és ez utólagosan általunk feladásra került. A kulturális programok is szabad téren zajlottak, a zenei fellépők mellett egy színvonalas előadást is láthattak az érdeklődők Betlehemi csuda címmel. Aki kilátogatott a rendezvényre vendégünk volt egy

finom meleg kürtőskalácsra, a gyerekeknek meleg teát és a felnőtteknek forralt bort kínáltunk a Csurgói Hegyigazdák közreműködésével. A kissé szelíd időjárás ellenére is nagyon sokan kilátogattak a programra

- összegezte Márton-Szűcs Brigitta a Csokonai Községi Ház vezetője.

Év vége fele számos rendezvényt szoktunk tartani Csurgó városában, különböző civil szervezetek, egyesületek, önkormányzat is. Ezeknek a túlnyomó többségét sajnos el kellett hagyni, illetve lemondtuk mi, illetve lemondták a szervezők. Az év közepén, augusztus-szeptember hónapban jelent meg egy pályázati lehetőség a Magyar Falu Program keretein belül, ahol 1 millió forintos támogatást adtak rendezvényre, falunapra, település-rendezvényre. A szervezőkkel arra gondoltunk, hogy talán már a járványhelyzet lehetővé teszi, és egy adventi programot állítottunk össze. Ez az 1 millió forint támogatásra került, tehát elnyertük ezt az összeget, végül is a járványhelyzet fennállása miatt azonban arra gondoltunk, hogy ezt megtartjuk, hiszen a pályázatot elnyertük, de rendhagyó módon szabadtéren, számos helyen, kisebb vagy akár nagyobb városokban, Magyarországon vagy külföldön is, az adventi rendezvényeknek a tradicionális adventi rendezvényeknek is a túlnyomó többsége szabadtéren kerül megrendezésre. Igaz, hogy ilyenkor egy kicsit hidegebb van, de mégis azt gondoltuk, hogy ez egy olyan lehetőség, ahol kint, szabadtéren lehet beszélgetni, ez talán járványügyi szempontból is előnyösebb, mintha egy kisebb vagy nagyobb terembe hívnánk az érdeklődőket. Úgyhogy ez kültéren került megrendezésre, kísérő programokkal, diavetítéssel, különböző kézműveseket hívtunk meg, forralt borral, és kürtőskaláccsal szeretnénk megvendégtetni, illetve vendéglük meg az ide látogatókat. A kicsiknek is

próbáltunk a kedvében járni. Itt a sugár úton kis ajándékokat helyeztek el a szervezők, ők zseblámpával tudták ezt megkeresni, és azt gondolom, nagyon fontos, hogy mégis a kialakult helyzet miatt, és annak ellenére is próbálunk egy olyan programot, egy olyan rendezvényt szervezni, ahol eljöhetnek a lakosok, és beszélgethetnek kötetlenül, hiszen ez

az advent, a karácsonyra való hangolódás. Minden évben egy kicsit próbálunk javítani, és újabb és újabb dolgokat kitalálni. Néhány héttel ezelőtt teljesen új Betlehem került kiállításra és bemutatásra a főtéren, a város karácsonyfája mellett. A következő években ez már minden évben ott fog majd helyett foglalni, és a következő években is próbálunk

mindig újabb és újabb újításokat majd bevezetni. Az elmúlt időszakban kevesebb volt az a közösségi program, közösségi rendezvény, ahol találkozhattak egymással ismerősök, barátok, szomszédok, és egy kicsit beszélgethettek egymással. Azt gondolom, hogy pontosan erre van szükségünk nagyon sokunknak, úgyhogy örülök, hogy eljöttek a mai monda-

tom talán, hogy hagyományteremtő szándékkal szervezett rendezvényünkre, és az az leképezésünk, hogy a következő évben tovább folytatjuk egy hasonló kinti rendezvénnyel - hangsúlyozta Füstös János Csurgó város polgármestere.

SZVK

Adománycsomagokkal segítették a rászorulókat

A korábbi évekhez hasonlóan, az idei karácsonyi időszakban is közös összefogás eredményeként adománycsomagokkal leptek meg számos csurgói családot.

Csurgó város polgármestere, Füstös János indítványozására, beszereztünk 130 csomagra való tartós élelmiszert, tisztál-

tól gyűjtöttük össze, valamint a házi orvosok asszisztenseit, házi orvosokat is megkérdeztük, továbbá az iskolákat, igazgatókat, igazgatóhelyetteseket. Ezeken túlmenően, ahogy tavaly is működött, lakossági bejelentésre is több csomagot tudtunk kivinni a tavalyi évben is. Ebben az évben is alkalmaz-

kodó szert, édességet, könnyen fogyasztható, puha süteményt, desszertet. Ezeket juttattuk el Csurgó városában élő családoknak. Hogy kiknek is, azt első sorban a szociális intézményi vezetők, illetve szociális civil szervezeteknek a vezetői-

tuk ezt a lehetőséget is. Hiszen azt gondolom, hogy még mindig nagy a látencia, nem biztos, hogy mindenkiről tudunk, hogy ki a rászorult, kisnyugdíjasok, egyedül állók, kevés jövedelemmel rendelkező emberek. Tudni kell azt, hogy a kormány,

éves szinten több családnak adott esetben egy évben 4-5 esettel is ad különböző csomagokat, tartós élelmiszert, stb.. Emellett az önkormányzat pénzbeli juttatásokat is ad, több családnak, és azért figyelembe vesszük azt is, hogy egy évben ne mindig ugyanazok kapjanak több alkalommal, hanem minél több ember kapjon. Ebben az évben is, már időben elkezdtük a csomagok kiosztását. Házakhoz kivittük a családsegítő gyermekjóléti szolgálat, a városi szociális intézmény segítségével, valamint az önkormányzat részéről jómagam, és polgármester úr is egy pár családot felkeresett, és házhoz vittük a meglepetéseket. Ezen túl még a városi szociális intézmény minden házi gondozottjának, az étkeztetésben, házi gondozásban, idősek klubjában résztvevő ellátottjának is egy kis jelképes adománycsomagot tudtunk eljuttatni az intézmény, illetve a városi önkormányzat támogatásával. Továbbá a családsegítő gyermekjóléti szolgálat civil szervezetén keresztül, 100 családnak tudott eljuttatni gyermekeknek mikulás csomagot, plüss állatokat. Így ebben az évben is több család tudott meglepetésben részesülni - összegezte Vassné Huszics Bernadett Csurgó város alpolgármestere.

SZVK

Cipősdoboz akció

A Somogy Megyei Kormányhivatal dolgozói már hagyományosan, idén is megszervezték adomány gyűjtő akciójukat. Dr. Neszményi Zsolt kormány megbízott és Százfalvi László országgyűlési képviselő úr állt az ügy mellé, ebben az évben a Csurgó Járási Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálatot választották ki arra a célra, hogy a legmegfelelőbb helyre kerüljenek az ajándékok. A december 20-án érkezett 73 cipősdoboznyi adományt a Csurgói járásban osztják szét, a legjobban rászoruló családok között.

BUZÁSNÉ MESTER BERNADETT
CSURGÓ JÁRÁSI CSALÁD- ÉS
GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT ÉS
SZOLGÁLAT
INTÉZMÉNYVEZETŐ

Mindennapos torna, favágás és derű. Ez a hosszú élet titka?

97 évesen a születésnapjával

A Berzencén élő Tóth János 97 éves. Mégis oly könnyed, friss memóriával idézi fel életének Hegyfalutól Csurgón át Berzencéig tartó fordulatos eseményeit, mint ha csak most történtek volna. A több emberöltőnyit megélt időből számtalan szép, de néha keserű emléket is őriz János bácsi, aki tanulságos élettörténeteit szívesen osztja meg az érdeklődő hallgatóságával.

Mivel a Meller kastélyt János bácsi unokájának családja vásárolt meg és újíttja fel, így az öregúr 97. születésnapjának ünnepelésére visszatért ifjú korának színhelyére, érdeklődve szemlélte meg a felújítás folyamatait, és nosztalgiával gondolt vissza az elmúlt évtizedek eseményeire.

Tóth János 1924. december 1-én született a Vas megyei Hegyfalu községben, ahol édesapja Tóth János, urasági sofőrként dolgozott. 1925-ben Meller Henrik, a Festetics birtokok csurgói bérlője újsághirdetés útján sofőrt keresett az újonnan vásárolt faküllös, 6 hengeres Buick autójához. János bácsi édesapja választott a hirdetésre, megegyeztek, aztán a család 1925-ben már le is költözött Csurgóra, a Meller kastély udvarában egykor volt szolgálati lakásba.

Így aztán János bácsi egy éves korától a középiskolai tanulmányai végéig Csurgón élt. Itt járt óvodába, elemi majd polgári iskolába, és itt tette le az érettségit is a református gimnázium falai között.

Fiatalságának csurgói éveiről nagy élvezettel mesél. Emlékeiben máig elevenen élnek gyermekkori pajtásai, fülében hallja még az egykori óvó néni hangját, szeme előtt látja a tanító nénik alakját, a polgári

iskola udvarát vagy a Fő téri padokon beszélgető kereskedő urakat.

János bácsi néha humoros, néha szomorkás emlékeit oly átéléssel osztja meg a hallgatósággal, hogy szinte látni véljük, amint a kis Tóth János társaival rémülten szalad az óvoda udvarán, miközben a szomszédos tanítóképző tréfás növényedékei az ablakon kimutatott csontvázzal ijesztgették őket.

Gimnáziumi évei alatt, fiatal diákként értelmetlennek ítélte a latin nyelv tanulását, míg nem egy latin idézet, a "Non scholae, sed vitae discimus." azaz „Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk.” világosított meg előtte, hogy mások kiszolgálásától csak úgy menekülhet meg, ha tanul!

16 évesen, testvérével a Meller kastély parkjában

Így aztán Pécsre indult vasúti iskolába, ahol megszerezte a vasúti forgalmi szolgálattevő képesítést, majd később Budapesten a tisztii képesítést is. Több vasútállomáson is szolgált, de a legtöbb szolgálati időt Berzencén töltötte.

Innét ment nyugdíjba, mint állomásfőnök, és azóta is Berzencén él, de Csurgóhoz kötődően minden beszélgetésünk alkalmával szívesen idézte fel a Meller kastély udvarában töltött gyermek éveit. A kastély szakácsnőjétől kapott finom falatokat, az egykori inas nevét, és mutatta meg a cselédek szobáit, vagy az egykori étellift helyét.

Szomorúan idézte fel a Meller család és az egykori zsidó pajtásainak későbbi elhurcolását. János bácsiék egykori, Erzsé-

bet, ma Baksay utcájában együtt játszott és gyerekeskedett az utcabeli zsidó, köztük a Traubermann testvérekkel, Istvánnal és Lászlóval.

1944 májusában János bácsi forgalmistaként Berzencén teljesített szolgálatot, mikor is az állomás 4. vágányra beállt a csurgói zsidókat a Csurgó-Gyékényes-Barcs útvonalon deportáló vonat-szerelvény. A szomjas utasok az ablakon madzaggal kilógatott üvegekkel vízárt könnyörögtek.

- Jancsi! Adj egy kis vizet! – hallotta egyszer csak Traubermann Laci könnyörögő hangját.

27 évesen egy igazolvány képen

A szerelvényeket azonban, melyeket katonák őriztek, nem volt szabad 5 méternél jobban megközelíteni, mivel a fegyveresek azonnal lőttek volna.

Mi a baj? – kérdezte az állomásfőnök. – Vízárt könnyörög a barátom, akivel együtt nőttem fel!

Az állomásfőnök, hogy a bajt elkerülje, azonnal tovább indította a szerelvényt. A tehetetlenség és a barátok elvesztésének fájdalma máig is elevenen él az egykori forgalmista emlékezetében.

Csalhatatlan memóriával idézi fel a második világháború környékbeli történéseit is, a nyilasok hatalom átvételétől a robbantásokon át a megmaradt zsidók hazatéréséig.

Miközben hallgatja az ember János bácsi színes előadását, egy ilyen korú idős emberrel való találkozásakor szinte kihagyhatatlan feltenni az unalomig ismert kér-

dést, hogy: Mi a hosszú élet titka? János bácsi a kérdésre huncut mosollyal válaszolt: Nem szabad korán meghalni!

Felesége 13 évvel ezelőtti elvesztése óta János bácsi egyedül él. 97 évéhez viszonyítva nagyon jól tartja magát, bot nélkül jár, sima, fiatalos arca mindig mosolygós. Napjait egészséges rend szerint éli, melyet minden reggel fél óra tornával indít, majd megborotválkozik. Napi rend-

szereggel beszélget családtagjaival az öt közül még 3 élő gyermekével, 9 unokájával vagy 13 dédunokájával.

Naponta háromszor mértékkel étkezik. Mindennap végez valamilyen fizikai munkát, rendet rak maga körül, fát vág, bekészíti a tüzelőt.

Bár a szeme és a füle már nem a régi, de mindenkivel szívesen beszélget, mesél életének, és a körülötte volt események-

nek a törénéseiről. Így aztán töretlen pozitív életszemlélettel, a múlt dolgaira való emlékezését mindig élvezettel hallgatják a körülötte lévők.

97. születésnapját ünneplő találkozunk alkalmával mivel is zárhatnánk a beszélgetést?

Isten éltesse és tartsa meg János bácsit szeretetben, egészségben, békeességben!

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

A gyermekvédelem áll a középpontban

A gyermekvédelmi törvény, illetve a gyermekvédelmi népszavazással kapcsolatban tartott sajtótájékoztatót Szászfalvi László országgyűlési képviselő. A december 9-én megtartott tájékoztatóon elmondta:

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm a sajtón megjelent résztvevőit. A gyermekvédelmi törvény, illetve a gyermekvédelmi népszavazással kapcsolatosan szeretném elmondani a gondolataimat. Legelőször is leszögezve azt, a gyermekeink számunkra a legfontosabbak. A Fidesz-KDNP határozott álláspontja az az, hogy a gyermekeknek a nevelése, különösképpen a gyermekek szexuális nevelése, kizárólag a szülőknek a dolga, szülőknek a lehetősége, és a szülőknek a felelőssége. Éppen ezért ragaszkodunk ahhoz, hogy ebben a rendkívül fontos témában, amely jelen pillanatban az egyik legnagyobb vita Európában és Magyarországon is, kinek a felelőssége, és kinek a döntési kompetenciája a kiskorú gyermeknek a szexuális nevelése.

Éppen ezért kezdeményezte a kormány ebben az ügyben a népszavazásnak a kiírását. Azt is szeretném elmondani, hogy a legutóbbi Nemzeti konzultáció alkalmával, erre vonatkozóan, és a gyermekvédelmi törvénnyel kapcsolatosan is, másfél millióan véleményt nyilvánítottak és 97%-uk támogatta a kormánynak döntését, és támogatta azt a szigorú gyermekvédelmi törvényt, amelyet elfogadtunk ebben az esztendőben. Szeretném leszögezni, hogy ennek a gyermekvédelmi törvénynek semmilyen hatása, semmilyen kihatása nincsen a felnőtt állampolgárokra, hanem kizárólag a kiskorú gyermekekre vonatkozik, és az a célja, hogy megakadályozza az LBMTQ-nak az agresszív, erőszakos propagandáját, és nyomulását az óvodáinkban és iskoláinkban. Ez ma Európában, az Európai Unióban belül, illetve Magyarországon is egy rendkívül fontos téma, egy vita téma, és éppen ezért gondolta úgy a kormány, hogy a legfontosabb kérdés, és ez vezethet, egy közös társadalmi konszenzusra, hogy kérdezzük meg az állampolgárokat, ebben a kérdésben, mondják el, mondhassák el ők, hogy mi a véleményük a gyermekvédelmi törvényről. És általában a gyermekeink szexuális nevelésének a felelőssége kérdésben. Európában, az Európai Unióban egyedül a Fidesz-KDNP kormány, a magyar nemzeti kormány az, amelyik népszavazás formájában is kikéri, és a nemzeti konzultáció alkalmával is kikéri, az állampolgároknak, a választópolgároknak a véleményét. Én ezt egy nagyon fontos momentumnak tartom, abban a közegben, amikor Magyarországot, állítólagos demokrácia hiánnyal, állítólagos jogállamisági problémákkal tá-

madják. Eközben a magyar kormány, a legdemokratikusabb módon, kikéri a magyar állampolgároknak a véleményét. Az egyik legfontosabb kérdésben, a gyermekeink megvédése kérdésben. És még egy fontos dolgot szeretnék elmondani. Miközben a Fidesz-KDNP kormány, a nemzeti polgári kormánynak ez az álláspontja, ezt képviseljük, és határozottan képviselni fogjuk Brüsszellel szemben ezután is, eközben a magyar baloldal támadja a gyermekvédelmi törvényt, sőt utat akar mutatni, az LBMTQ szexuális, agresszív politikájának, és propagandájának a magyar iskolákban, és óvodákban. Fekete Győr András, a momentum volt elnöke, többször kijelentette, ha ők kerülnek kormányra, akkor a Gender témát illetve az LBMTQ-nak a nyomásának engedve, az iskolákban illetve az óvodákban is megfogják engedni ezt a nyomulást. Márki-Zay Péter a CNN-nek nyilatkozva, illetve több megnyilatkozása tekintetében is azt jelezte, hogy ha ők kerülnek kormányra, akkor azonnal a gyermekvédelmi törvényt, annak a hatályát megszünteti. Az Európai parlamentben a baloldal képviselői, Dobrev Klára, Gyurcsányné Dobrev Klára, Újhelyi István, Cseh Katalin, Donát Anna rendszeresen a baloldal, és a liberális oldallal szavaznak az LBMTQ kérdésekben. Ezért úgy gondoljuk, hogy nagyon-nagyon fontos, és felelősség teljes a 2022-es Országgyűlés választás is. És az Országgyűlési választáson jövőre ez a kérdés is elfogdó. Illetve ez a kérdés a gyermekeinknek a megvédésének a kérdése is, az egyik legfontosabb tétje lesz, nemcsak a népszavazásnak, de az Országgyűlési választásnak is. Köszönöm szépen.

SZVK

Péchy Blanka-díjjal jutalmazták Kósáné Kisgéczi Gabriella tanárnőt, a CSVMRG pedagógusát

Péchy Blanka (1894–1988) színművésznő előadóművész, író, nyelvűvelő, 1963-ban alapított díjat Kazinczy Ferencről elnevezve azok részére, akik sokat tesznek a magyar nyelv ápolásának ügyéért. Pedagógusok számára az alapítvány 1994 óta évente Péchy Blanka-díjat is adományoz.

Ezen rangos elismerés, a Péchy Blanka-díj átvételére kapott meghívást Budapestre Kósáné Kisgéczi Gabriella, nyugdíjas magyar tanárnő, a CSVMRG Református Gimnázium máig is aktívan dolgozó pedagógusa. Ebből az alkalomból eddigi pályájáról, több évtizedes nyelvűvelő munkájáról kérdeztük a Tanárnőt.

Kósáné Kisgéczi Gabriella a Péchy Blanka-díjjal

Tisztelettel és szeretettel gratulálok a 2021. évi Péchy Blanka-díjjal való kitüntetésedhez!

Haladjunk visszafele az időben! Hogyan, miként értesültél a Péchy Blanka-díjjal való jutalmazásodról?

- A Kazinczy-díj Alapítvány-Péchy Blanka emlékére küldte az értesítést az alapítványi bizottság nevében (a kuratórium elnöke a nagy tiszteletben álló 90 éves Szakonyi Károly író).

Mi volt a díj elnyerésének indoklása?

- Tíz éve folyamatosan végzem anyanyelv-ápoló munkámat. Beszédművelő szakköröket a II. Rákóczi Ferenc és a Csokonai Vitéz Mihály Református Általános Iskolákban alapítottam. Jelenleg is 3 csoportom van, 5., 6. és 8. osztályos csokonais diákok részvételével. Bekapcsolódtunk a Beszélni nehéz! mozgalomba, és példás rendszerességgel - kéthetente - küldjük a kiejtésjelöléssel kapcsolatos megfejtéseket a Magyar Katolikus Rádió Szórol-szóval elnevezésű műsora szerkesztőinek. Továbbá állandó résztvevője vagyok a Beszélni nehéz! körvezetők egyhetes, nyári öntovábbképző táborának. Növendékeimmel részt veszek a beszédművelő szakkörök budapesti Anyanyelvi Napján, a versenyeken - minden alkalommal oklevelet nyerve - eredményesen szerepelnek a tanítványaim. Természetesen tagja vagyok az Anyanyelv-ápolók Szövetségének is.

Kitüntetésed indoklása is így fogalmaz:
„A nyelvűvelés ügye iránti elkötelezettsége, közösségteremtő munkája, lelkes, eredményes szakkörvezetői tevékenysége, igényes szaktanári munkája teszi érdemessé Tanárnőt a Péchy Blanka-díj elnyerésére.”

Ez is bizonyítja, hogy a nyelvűvelés, az anyanyelv őrzés terén egy gazdag és sikeres magyar tanári pályát tudhatsz magad mögött.

Mikor kerültél kapcsolatba az egykori II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában működő anyanyelv ápoló, nyelvőrző munkálatokkal?

- A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában Dani Margit tanárnő - aki szintén Péchy Blanka-díjazott - szervezett nyelvűvelő szakkört. Eleinte csak bepillantást nyer-

tem a munkájukba, volt, hogy elkísértem a csoportját versenyre is. Az ő nyugdíjba vonulása után vettem át az anyanyelvápolás stafétabotját. Magyartanárként méltatlannak éreztem volna, ha az ő eddig végzett áldozatos munkájának vége szakad.

Az itt elért eredményeiteket, vezetői munkádat már többször is jutalmazták.

- Eddig a diákjaim részesültek elismerésben. Való igaz, az ő lelkes munkájuk nélkül én sem vehettem volna át ezt a rangos kitüntetést (... mert mit ér a pedagógus diákok nélkül-hangzott el az igazgató részéről a nyugdíjas búcsúztatáson). Az anyanyelvi szakköri csoportjaim Kazinczy-jutalmat kaptak, két alkalommal a Rákóczi, és tavaly a Csokonai iskolákban. Évente részt veszünk az országos szakköri versenyeken, ahol kiejtésjelölésben és versmondásban rendre első, második és harmadik helyezéseket értünk el.

Mint drámapedagógus, és az egykori művészeti iskola színjátszó tanzakának tanára foglalkoztam műsorok összeállításával iskolai és városi rendezvényekre, valamint színdarabok rendezésével. Felléptünk a Budapesti Könyvfesztiválon a Millenáris Parkban három alkalommal, mindkét intézmény tanulóival. A Rákóczi iskola diákjaiból álló színjátszó csoport három székelly népmese előadásával első helyezést ért el, következő évben pedig Arany János Fülemlé című elbeszélő költeményének színpadi megjelenítésével a közönségdíjas kategória nyertese lett. A Csokonais gimnazista csoportot szintén első helyezéssel jutalmazták. A színvonalas műsoruk egy zenés-verses előadás volt, az iskolanévadó verseit és egyházi énekeket adtak elő gitárkísérettel.

Jelenleg már nyugdíjas vagy, de még napjainkban is okítod, neveled a jövő generációját. Hol, kik között töltöd a napjaidat mostanában?

- Nyugdíjba vonulásom után is tovább vezetem a drámajáték- és színjátszó csoportjaimat a Rákóczi iskolában, valamint országos szavalóversenyre is készítettem fel tanulókat - csak úgy önkéntességből. Két év „pihenést” követően visszamentem dolgozni. Hiányzott a tanítás, a napi rendszerességgel való foglalkozás a gyerekekkel, a szakköri munka tevékenysége, a versenyekre való felkészítés öröme és fáradalmi, továbbá a versenyek kihívásai.

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában helyettesítő tanárként magyar nyelvet és irodalmat tanítottam fél évig, negyedik éve pedig a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium általános iskolájában vagyok tanulószobás tanár, de volt év, mikor a

tottá váljanak az anyanyelv ápolására. Tapasztalatom szerint lelkiekben kell közel kerülni hozzájuk, sok őszinte beszélgetéssel. El kell érni, hogy elfogadják a pedagógus személyiségét, ezáltal a tanítási-nevelési elveit.

A Tanárnő tanítványai körében

szaktantárgyamat is tanítottam, illetve helyettesítettem az alsó tagozaton.

A mai online és digitalizált, elektronikus jelenben mennyire van még nyitottság a mai fiatalokban körében az anyanyelv ápolására, a szép emberi szóra? Van-e folytatása az általad oly sikerrel végzett nyelvművelő munkának?

- Azt gondolnánk, hogy a mai diákokat csak az informatika, az informatikai eszközök érdeklik és kötik le, és hogy nem szeretnek élő szóban kommunikálni. Ez nem teljesen így van. Igénylik a beszélgetést, azt, hogy valaki meghallgassa a problémáikat, sokszor kérnek tanácsot és véleményt is. Tehát befogadóak a szép emberi szóra. Ki tudják magukat fejezni igényesen - igaz, néha csak figyelmeztetésre. A nyelvművelés így tehát betölti a mindennapjaimat. Nemcsak a gyerekeknek, de a felnőtteknek is felhívom a figyelmét a helytelen nyelvhasználatra, szóhasználatra, esetleg a helyesírási hibákra - természetesen mindezt segítő szándékkal teszem, így elfogadják, nincs belőle sértődés. Bevallom, nem könnyű feladat elérni, hogy a tanulók nyi-

Az anyanyelvápoló munkám folytatásának jövőjét tekintve bevallom, szkeptikus vagyok. Nem tudom elhallgatni: nagy szívfájdalmam, hogy távozásommal a Rákóczi iskolában 30 év után megszűnt az anyanyelvápolókkal való kapcsolat. A beszédművelő tevékenység, az anyanyelvi szakkör vezetése úgy tűnik, nem népszerű a kollégák között. Sajnos országszerte is tapasztalható e probléma. Jobbára az idősebb, vagy hozzám hasonlóan a nyugdíjas tanárok veszik a fáradságot, hogy ezen a területen is neveljék a mai diákságot. Igaz, hogy a tanulókat sem minden esetben könnyű bevonni a nyelvápoló munkába. Mindennek ellenére bízom abban, hogy a már inkább digitalizált világunkban a hagyományos értékekhez újra visszatérve az anyanyelvápolás, a nyelvművelés is visszarakja méltó rangját. A magam részéről pedig még jó ideig részese szeretnék lenni ennek a nemes feladatvégzésnek, megfelelően és tisztelegve Péchy Blanka végrendelet szerű üzenetének: „Folytassátok, ha én már nem leszek!”

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Sajtóanyag

A Magyarország-Horvátország Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében megvalósuló

**Horvát-Magyar Képzési Együttműködés
(Interreg V-A Hungaria-Croatia ECOoperation Programme 2014-2020
– HUHR/1601/4.1.2/0055)
című projektről**

A projekt bemutatása:

A Magyarország-Horvátország Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 keretében a Horvát-Magyar Képzési Együttműködési projekt 241 870,93 euró támogatásban részesült.

A 2020 júliusában indult projekt Vezető Kedvezményezettje a csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, további kedvezményezettjei a prelogi Srednja Skola, és a kaproncai "Fran Galovic" Gimnázium.

A projekt a határmenti régió három iskolájában tanuló diákok közös környezeti és kulturális értékeinek tudatosításához járul hozzá, sport tevékenységek megvalósításával. A projektben szereplő tevékenységek elősegítik a hosszú távú határon átnyúló oktatási együttműködést a résztvevő intézmények között, valamint a diákok érdeklődésének felkeltését egymás országának hagyományos értékei és a helyi kulturális ismeretek iránt.

Az iskolák tanárai és tanulói a pályázat során több workshopon és kvízeken vettek részt közösen a talaj, mikroklíma és víz témákban.

A modern technikának köszönhetően a határokat és távolságot leküzdve az online találkozókön nagyszerűen tudtak együttműködni a három iskola résztvevői.

A projekt zárórendezvénye a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium dísztermében került megrendezésre 2021. szeptember 27-én, mintegy 100 fő felnőtt és diák részvételével. Az érdeklődők meghallgathatták Vjekoslav Robotić, a kaproncai Fran Galovic Gimnázium igazgatójának Tomislav Gregur a

prelogi Srednja škola igazgatójának valamint a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium igazgató asszonyának köszöntőjét. A programot a projektben részt vevő iskolák diákjainak készített bemutató videók levetítéssel zártuk.

Egy határon átnyúló régió, ahol a folyók összekötnek, nem elválasztanak

Sajtóanyag

**A Nemzeti Tehetség Program keretében 2021.10.01.-2022.06.30. megvalósuló
Innovatív tanulási környezet kialakítása és komplex tehetségsegítő programok megvalósítása NTP-INOV-21-0015
Csokonai nyomdokán „gondolkoztató tanítással”
című projekt nyitórendezvényéről**

2021. november 23-án 10:00-11:00 óra között tartotta az NTP-INNOV-21-0015 projekt megnyitó konferenciáját a kedvezményezetti kör. A rendezvényt a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium szervezte tehetség diákjai és a közreműködő pedagógusok számára.

A **Nemzeti Tehetség Program** keretében a **Csokonai nyomdokán „gondolkoztató tanítással”** című projekt 4.000.000 Ft támogatásban részesült.

A 2021.10.01. induló projekt Kedvezményezettje a csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium.

A projekt célja, hogy olyan tevékenységet folytassunk iskolánkban, melyben a programok által tanulóink ismeretekkel gazdagodjanak, és emellett nyitottá váljanak a kulturális kifejezés sokfélesége iránt. Alkossanak önkifejezően az életkori sajátosságuk szerint. Szerezzenek gyakorlatot az információ szerzésében és feldolgozásban, problémaérzékenység és problémamegoldó képességük erősödjön, együttműködőké váljanak; kreativitás, önálló munkavégzés jellemezze munkájukat; szervezési készséget, vezetési képességet fejlesztő tevékenységet végezzenek. Lehetőséget teremtünk az eredetiség és a fantázia megnyilvánulására a problémamegoldás során. Fontosnak tartjuk, hogy mindezt a kreativitáson, az érzékenységen, logikán és érvelésen keresztül tegyék. Fontos számunkra, hogy a születő anyag továbbgondolható legyen. Adjon lehetőséget a tanulóknak az önirányításra, a független gondolkozásra és cselekvésre és a kommunikációs készségek fejlődésére. Kapjanak a diákok egyre szóló figyelmet; akár társaitól, akár a programot vezető tanártól vagy más felnőttektől. Fontos, hogy azonnal kézbe fogható legyen minden olyan írásos anyag, képzőművészeti alkotás, amely a témával kapcsolatos. Célunk, hogy továbbtanulásra kész, sokféle kompetenciaterületen megerősített diákokat neveljünk.

A program konkrét célja, vezérfonala, hogy iskolánk 230 éves fennállásának méltó módon emléket állítsunk.

A megnyitó eredményesen zárult, a projekt kedvezményezettjei nagyon várják a tényleges megvalósítást.

A projekt a Miniszterelnökség Családokért Felelős Tárcá Nélküli Miniszter támogatásával a Nemzeti Tehetség Program keretében valósul meg.

Lucától karácsonyig

A napokban több évtizedes lappangás után találtam rá egy régi, a diákjaimmal közösen 1970-ben végzett gyűjtésünkre. A neveket nem írtam rá, de több, mint fél évszázad múltán is felidéződnek a lelkes diákarcok. Nagymartonból sajnos Tóth Katalin már nem él. Vagy ő vagy a szintén falubeli Gulyás Árpád vagy Mód Zsuzsa volt a segítségünkre. A szentait Kocsis Ibolya, a csákányit talán Makai Éva hozta. Gyékényesről én tettem hozzá valamit. Az akkori íráson nem is akarok változtatni, így még igazabb, őszintébb.

A falusi ember a hétköznapijait különös, ma már csak részben ismert szokásokkal színezte. A népszokásoknak se szeri se száma, eredetük a múlt homályába vész, és sokszor nehezen azonosíthatók. December 13-a azonban egészen más. E nap az év nagy ünnepeihez hasonló volt a falusi lakosság körében.

Bár a naptár még a tél elejét sem jelölte, az emberek már a következő évre gondoltak, a majd lassan hosszabbodó napok már az új esztendőt sejtették. Hogy ez mit hoz, senki számára nem volt közömbös. A Luca-napi szokások zöme épp a termé-

kenységgel áll kapcsolatban, talán az ősi ráolvasások, mágikus szertartások hatását tükrözve.

13-án reggel kotyolók jártak házról-házra. Ahová bementek, a háziasszony egy tuskót (fadarabot) hozott be az udvarról, és arra ültette őket. A háziasszony kukoricát és búzát szórt a fejükre, annak reményében, hogy annyi csirkéjük lesz, amennyi szem gabonát elszórt. A kotyolók verses jókívánságot mondtak:

Kity, koty, kity, koty,
Ketők disznajának akkora
Szalonnája legyen,
Mint a mestergerendánk.
(Csurgónagymarton)

A mondóka végeztével a háziasszony megvendégelte őket. A kotyolók távozása után a gazdasszony a kotyolókra szórt gabonával megetette a tyúkokat, a tuskót pedig az ólba tette, és az ott is maradt egész évben.

Luca napon nem volt szabad varrni, mert – azt tartotta a hagyomány – a tyúkok fenekét varrják be. Nem volt szabad mosni

sem, mert akkor a csirkék hitványak, életképtelenek lesznek, és fenni sem, mert akkor a malacok és a csirkék megkergülnek.

(Csurgónagymarton)

Az időjósásban is nagy szerepe volt. Karácsonyig 12 nap van vissza. Mindennap figyelték az eget, és a következő évi kalendárium megfelelő hónapja fölé fölirták a „várható időjárást”. 13-án búzát is vetettek egy tálba, és karácsonykor ebből ítélték meg a várható termést.

(Gyékényes)

Egy fej hagymát 12 részre vágta, s mindegyiket egy- egy hónappal azonosították. Amelyik reggelre megnedvesedett, azt mondták róla: várhatóan csapadékos lesz majd az a hónap.

(Csákány)

Nem lenne teljes a kép, ha a fiatalok álmairól megfeledkeznénk. A lányok 13 cédulára 12 nevet írtak fel (egyét üresen hagytak). Mindennap eltűzeltek egyet, s karácsonykor már csak egy nevet olvashattak: a jövődöbeliét.

(Szenta)

HJ

Több mint 120 család kapott szociális tüzfát

Az idei évben is pályázhattak szociális tüzfára, mely több mint 120 csurgói család számára nyújtott segítséget a téli fűtési szezon során.

Ebben az évben már harmadszorra nyújtottunk be pá-

lyázatot. Ennek ugye van egy viszonylag negatív adottsága vagy jele, hiszen 5000 fő alászáma Csurgó város lakossága, és azóta jogosult ilyen típusú pályázatot benyújtani. Ebben az évben is benyújtottuk, és si-

keresen pályáztunk. Összesen 396 köbméter keménymagos tüzfát tudunk biztosítani a családoknak. Gyakorlatilag november 15-ig kellett benyújtani egy kérelmet, és ez alapján 125 családnak tudtunk segíteni. Itt megvoltak a még 3 évvel ezelőtt elfogadott rendelet alapján azok a jogosultságok, azok a pontok, amik alapján valaki jogosult a szociális tüzfát támogatásra. Minimális pályázót kellett elutasítani, azt is azért mert formai szempontok miatt. Tartózkodási, vagy állandó lakcím szempontok alapján. Én azt gondolom, hogy ez egy nagyon nagy dolog, hiszen ha kiszámoljuk, ez a 125 család, egyébként szociális bizottság döntése, és javaslata alapján, 3, 168 köbméter tüzfát kapott, tehát olyan 3, 2 köbméter. Ez

nagyságrendileg, a mai árakon számolva, fuvarral együtt olyan 90.000 Ft.-os nagyságrend. Azt gondolom, ez egy elég komoly mértékű támogatás a rászorulóknak számára. Bízom abban, hogy ebben is hozzá tudunk segíteni őket, hogy egy kicsit az ünnepekre készüljenek. Illetve hát elég hideg idők járnak mostanában és az is nagyon fontos szempont volt, hogy az ünnepek előtt mindenki megkapja. Várhatóan egyébként jövő hét keddi napjával zárul a szociális tüzfát kiosztása. Jelenleg olyan 90-100 család, aki jelenleg most megkapta. Tehát várhatóan Karácsony előtt most minden rászoruló, minden nyertes pályázó megfogja kapni a nyertes tüzfát - összegezte Füstös János Csurgó város polgármestere.

SZVK

Temetői csendben...

Dr. Meller János síremléke a Rákoskeresztúri köztemetőben

A Meller és Prokupek család sírköve

A Meller kastély mindenki előtt ismert Csurgó és térségében. A kastély látványán kívül azonban a család tagjairól egy 100 éves, homályos képeslapon kívül egyetlen fotó sem maradt fenn. A kitartó kutatás azonban néha nem várt helyekről is hozhat eredményeket, melyek révén megismerhetjük a Meller kastély utolsó lakójának arcát és végső nyughelyét is.

Dr. Meller János, 1905. március 10-én született Vasváron. Apja, a kastélyt építtető Meller Henrik, anyja Strakosch Marianna volt.

Dr. Meller János 3 éves volt, mikor a kastélyuk elkészülte után, 1908-ban, a család a Festetics birtokok bérlőjeként Vasvárról Csurgóra költözött. Elemi tanulmányait a csurgói izraelita iskolában végezte. Később a csurgói Református gimnázium be-

fejezése után agronómusnak tanult, majd jogot végzett.

1935. november 6-án, Budapesten feleségül vette az aradi származású Lengyel Verát. Nősülése után kis ideig Csurgón laktak, ahol apja, az 1935. november 9-én elhunyt Meller Henrik bérleményén gazdálkodott, és mellette a bérelt birtok jogi ügyleteit képviselte. Majd hamarosan Barcsra költözött, ahol már önállóan gazdálkodott. Házasságából két kislánya született.

Rábakovácsiban, 1938. december 9-én római katolikus hitre keresztelkedett át, mikor is másodkeresztnévként az Endre nevet vette fel. Azonban az elhurcolástól ez sem mentette meg.

1944-ben a zsidó deportálások idején Oroszországba került munkaszolgálatra. Barcsi, Széchenyi utca 34. szám alatti otthonát a hatóságok lefoglalták, ingóságait a barcsi pénzügyőrség vette számba, külön kiemelve a nagy értékű festményeket és szőnyegeket.

Barcsan maradt felesége ezek után a két kislánnyal anyósához, özvegy Meller Henriknéhez Csurgóra költözött. A zsidó deportálásokkal azonban feleségét és gyermekeit, továbbá édesanyját és testvérét, Meller Klára Zsuzsannát családjával együtt az auswitzi gázkamrában kivégezték.

Ezzel együtt barcsi mintabirtokait is elkobozták, melyeken később megalakult a Losonczi Pál vezette Vörös Csillag Termelőszövetkezet.

Oroszország után Ausztriába került, ugyanis a mauthauseni tábor személyi igazolványa szerint a tábor betege volt.

Dr. Meller János 1945 tavaszán tért haza Csurgóra. 1945 karácsonján felesé-

gül vette Pataki Ilonát, akivel még három évig éltek a Meller kastélyban. 1948-ban felajánlotta a kastélyt Csurgónak, majd feleségével Budapestre költöztek. Később agronómuusként Győrbe dolgozott.

Családja elvesztésének szörnyű tragédiája, és a munkaszolgálat fogsága

Dr. Meller János

azonban nagyon megviselte a testi-lelki egészségét. Mindösszesen 48 éves volt, mikor 1953. október 4-én, Budapesten, a Maglódi úti kórházban elhunyt. A halotti anyakönyvben a halál okaként szívbénulás, szívizom elhalás van feltüntetve.

Dr. Meller János feleségével, Pataki (volt Prokupek) Ilonával és annak testvérével Prokupek Annával közös sírban nyugszik a Rákoskeresztúri köztemetőben, sírkövén a felíráttal:

A SZERETET ÖRÖK

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Igényeljen Csurgó Kártyát és éljen a kedvezményekkel!

Elfogadóhelyek és a kedvezmények mértéke:

- Sótónyi László Sportcsarnok 20 %
- Sportcsarnok Kondicionáló terem 20 %
- Műfüves pálya használata 20 %
- Csurgó város helyi autóbuszjáratái 20%
- Városi Uszoda 50 %
- Csokonai Közösségi Ház (saját rendezvények) 100 %
- Városi Könyvtár 100 %
- Városi Múzeum 100 %
- Történelmi Park (saját rendezvények) 100 %
- Csokonai Vitéz Mihály Emlékhely 50 %
- Gyékényesi Poszeidon Panzió mellett működő teniszpálya, strandröplabdapálya és homokfocipálya használata 100 %

<http://csurgo.hu/hu/turizmus/csurgo-kartya>

Ünnepi díszbe öltöztetve

Az örökzöld növények tisztelete már az ókori népek hitvilágában is központi helyet foglalt el, tiszteletük már a germán, a római, az egyiptomi és a kelta kultúra hagyományvilágában is ismert volt. Ahogy ma az emberek karácsonyfát állítanak, úgy ezen népek örökzöld faágakat aggattak ki otthonaik ajtajára és ablakaira, ugyanis úgy tartották, hogy azok elűzik a boszorkányokat, a szellemeket, a gonosz lelkeket és távol tartják a betegségeket.

A karácsonyfa-állítás hagyománya a 16. században terjedt el. Valószínűleg Luther Márton volt az első, aki égő gyertyákkal díszítette fel karácsonyfát. A történet szerint német reformátor éppen hazafelé tartott egy téli estén, mikor az egyik fenyőn egyszer csak ragyogó csillagfényekre lett figyelmes. Annyira magával ragadta a látvány, hogy mikor hazaért, mindenáron be akart számolni családjának a jelenségről, s jobb ötlete nem lévén, elővett egy fát és gyertyákat helyezett rá. Egy másik verzió szerint a menyországot szerette volna megmutatni gyerekeinek.

A szokás Amerikában német telepesek nevéhez fűződik. Bár Pennsylvania német lakosai 1747-ben már felállították a maguk közösségi fáját, de jó száz évig a legtöbb amerikai azt pogány szokásnak tartotta. Az, hogy a karácsonyfa az 1800-as évek végén végül

meghódította Amerikát, Viktória brit királynőnek és férjének, Albert szász-coburg-gothai hercegnek volt köszönhető. A házilag készített díszek mellett hamarosan elterjedtek az égősorok is, így a karácsonyfák napokon át hirdethették az ünnep szentségét. A feldíszített fenyőfák otthonok díszei mellett megjelentek a városok főterein is.

Európában a szokás Berlinből került át Bécsbe, ahol a 19. század első évtizedeiben az arisztokrata családok és a művészek körében gyorsan elterjedt. A század közepén már a polgárcsaládok körében is megünnepezték ezt a napot. Érdekes, hogy mikor 1860 karácsonyán Erzsébet királyné Madeira szigetén volt gyógykezelésen, Ferenc József e távoli helyre is küldött neki feldíszített fenyőfát.

Pesten az első karácsonyfát valószínűleg Brunszvik Teréz grófnő állította 1824-ben, ám elterjesztésében jelentős sze-

repe volt a Podmaniczky és a Bezéredy családoknak is. Az új szokás a városokban viszonylag gyorsan meghonosodott. A hatvanas években, adventi időszakban, Pesten már fenyővásárok is voltak. A magyar szépirodalomban a karácsonyfa 1866-ban, Jókai Mór A koldusgyermek című karácsonyi tárgyú elbeszélésében jelent meg először.

Hogy mivel díszítették?

Kezdetekben almával, gesztenyével és bogókkal díszítették az örökzöldeket karácsony idején. Egyes helyeken a díszekből a gyermekek csemegéztek, máshol karácsony utóján kiszórták a madaraknak és mókusoknak, eledelként. Az idő múlásával a díszítés papírszalagokkal bővült, amik az angyalok hajára utaltak; azokéra, akik a fát díszítették (hi-

keményebb jellegű süteményt sütöttek angyal-, gyümölcs-, csillag-, szív- és csengettyűformára, ezeket akasztották a fára. Amerikában például cénára fűzött vörösfenyővel, vagy pattogatott kukoricával díszítették.

A thüringiai Lauscha városának cégei – amelyek régóta híresek voltak az üveggyártásukról – gyorsan rájöttek az üveg karácsonyfadíszek készítésében rejlő hatalmas lehetőségekre. Először csak a klasszikus gyümölcs-, gesztenye és hasonló formákat kezdték helyettesíteni, később egyre újabb és újabb dolgokat találtak ki. Csillagokat, angyalokat, madarakat, szíveket kezdték gyártani üvegből, majd színeket kezdtek alkalmazni. A város szinte teljesen átállt az új ágazatra; valamilyen szinten szinte minden lakója ebben dolgozott, egész családok ugyanabban az üzemben, vagy családi vállalkozásban. A karácsonyfadíszek forgalmazása világszintűvé vált.

Az első műfenyő az amerikai Addis Brush Társaság készítette, okkal, hiszen az 1880-as évek elején Németországban, ahol korai környezetvédelmi mozgalomként sokan tiltakoztak a karácsony nevében történő nagyarányú fenyőfa kivágások ellen.

Az I. világháborúban és az azt követő években érezhetően visszaesett a karácsonyfadíszek készítése – az európai országok közül sokan nyersanyaghiánnyal küszködtek az élet alapvetőbb területein is, nem csoda, hogy nem erre fordították a kapacitást.

A harmincas években azonban nosztalgiamozgalom szökött szárba, elsősorban Nagy-Britanniában, de a világ számos más részén is. A karácsonyfák újra megnöttek, és ismét divatba jött a természetes fa, ami roskadozott a csengők-

től, gömböktől és flitterektől. Ugyanekkor vált népszerűvé az aranyhajú angyal, mint csúcsdísz.

A II. világháborút követően újabb változás történt az egész világban. Az új jelszóvá a „modern” vált, a műanyag, a futurisztikus, a jövő, a fejlődés – a karácsonyfadíszek közt is. A díszek megritkultak, a fák puritánok lettek, csak a gömb és az ezüstsínű szalagok maradtak divatosak.

Az 1970-es, 1980-as években újra előtört a viktoriánus kor iránti nosztalgia, és ez jól jött a karácsonyfadíszeknek. A gyártók visszatértek a régimódi, emberközelibb díszítéshez, újabb és újabb lenyűgöző termékeket dobva piacra. Számos gyártó az antik replikákra szakosodott, és Európában újra divatba jöttek a csodás üvegek, a valódi ezüsből készült flitterek és a dombornyomott

fólia „dresdenek”. De akár habcsók is kerülhetett a fákra. Magyarországon ebben az időben szinte minden családban ugyanazok a díszek kerültek elő karácsonykor, természetesen az elmaradhatatlan égősor és a csillogó, színes girlandok mellett.

A 90-es évektől kezdve aztán miután a világ „kinyílt”, elkezdődött a díszek keveredése, és ma már nem igazán lehet követni a divatokat. Lehet hagyományos, egyszínű, két színből álló, de akár hófehér karácsonyfánk is. Lehet valódi vagy teljesen valóság-hű műfenyőnk is, de a gyökeres fákat is egyre gyakrabban vásárolnak az emberek. Azonban minden karácsonyfa, legyen bármilyen is az, számunkra a hitet, a reményt, a szeretetet és a családi összetartozást szimbolizálja.

BV

Forrás:

1. A karácsonyfadíszek története 1-3. rész <https://harisnyavirag.hu/unnepek/a-karacsonyfadiszek-tortenete-iii-resz>

2. A karácsonyfa története

https://mult-kor.hu/20131224_a_karacsonyfa_tortenete

3. Kandert Karola: A karácsonyfa története <https://tudomanyplaza.hu/a-karacsonyfa-tortenete/>

Születés

Parányi test, kicsiny lélek,
ám a lélek égig érhet,
mint a kis mag, nagy titkok őrzője.
„Angyaloknak királynéja tiszta Szűz!”

Honnan jöttél, hogy ránk találtál?
Merre jártál, tiszta szívvel,
szüleidért imádkoztál?
„Kérjed a Te szent Fiadat érettünk.”

Megszülettél, októberben,
ősz fényben, aranyos képpen,
szemedben reménységgel!
„Ékes virágszál, hozzád esdeklünk.”

Hová lett az égi lényed,
valahol vár tiszta fényed.
Istentől van, örök léted.
„Szép szűz Mária! Könyörögj érettünk!”

Büki Imre

KÉZZEL SZEDETT ÉS KÉSZÍTETT FINOMSÁGOK
KÖZVETLENÜL A TERMELETŐL

HELYI ÉS TÉRSÉGI TERMELŐK PIACA

minden szerdán a piactéren

8:00-12:00

8840 Csurgó, Piactér

TOVÁBBI INFORMÁCIÓÉRT HÍVD A
06-30/593-2533 TELEFONSZÁMOT

Csurgó és Környéke

Csurgó és Környéke - Közéleti és
kulturális lap

Megjelenik (2021./12. szám):
2021. december 20.

Lapzárta:
minden hónap 20-án!

Kiadja:
IMCOM Marketing és Szolgáltató Bt.

Felelős kiadó:
Szabó Balázs - ügyvezető

Levélcím:
8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.

Telefon:
+36 30/480 2046

Email cím:
csurgo.es.kornyeke@gmail.com

 csurgo.hu/csurgoeskornyeke

Főszerkesztő: Szabó Balázs

Szerkesztők:
Balogh Veronika,
Vargáné Hegedűs Magdolna,
Szabó-Vukk Katalin

Elérhetőek Csurgón az alábbi
helyeken:
egyházak, általános iskolák,
középiscolák, óvodák, Csokonai
Közösségi Ház, Városi Könyvtár,
Posta, Széchenyi téri újságos.

Küldjön hírt!

Juttassa el hozzánk észrevételét,
összon meg érdekességeket, küld-
jön híreket!

Levélcím: 8840 Csurgó, Kossuth
L. u. 1.

Telefon: +36 30/480 2046
Email cím: csurgo.es.kornyeke@
gmail.com

A Csurgó és Környéke
Közéleti és kulturális lap
2021/12. száma a Nemzeti
Kulturális Alap támoga-
tásával valósult meg.

Nemzeti Kulturális Alap

Tartsz Velünk!

EGY
AKADÁLYMENTES
JÖVŐÉRT

A SZERENCSEJÁTÉK ZRT.
HISZ ABBAN, HOGY
A KORLÁTOKAT LEHETŐSÉGEKKEL
LEHET LEBONTANI.

BARABÁS LŐRINC
DZSESSZTROMBITÁS

WWW.TARTSVELUNK.HU

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.